

Slovenska prisega iz začetka 18. stoletja.

V župnijskem arhivu v Št. Vidu pri Zatičini je rokopis v mali četverki, vezan v trde z barvenim papirjem preoblečene platnice s hrbtom iz rujavega usnja. Knjiga ima 88 po 20,3 cm visokih in 15,5 cm širokih listov. Prvi list je prazen, na prvi strani drugega lista je naslov: »Nota eorum, | Quae in praxi observan | ad debitè exercendam | Curam animarū, | Apud Revmum, et Illmum, Dnum | Maximilianu Leopoldum | Rfsp. Plebanū Stainenſē? | ab | anno 1719, mense Januario«. Knjiga je nekak navod k urejevanju cerkvenih uradnih spisov, obsega tudi koncepte pobotnic, dolžnih, kupnih in drugih pisem, katere je potreboval osobito oni župnik, kateri je imel podložnike. V rokopisu je tudi nekaj izvornikov prepisanih. Spisi so latinski in nemški, le prisege, katere je narekaval prisega-jočemu v domačem jeziku, so slovenske. Iste obsegajo 6 in $\frac{2}{3}$ strani in jeden vložen 12 cm dolg in 9 cm širok listek.

Knjigo je prepisal Janez Dizma Florijančič pl. Grienfeld, kateri je bil preje župnik v Višnji Gori; v Št. Vidu pri Zatičini pa od leta 1738. do 1752. kot pravi župnik, od 1753. do 1757. pa kot »parochus emeritus«.

Tu ni mesta opisovati ves rokopis, za nas je znamenita samo prisega. Jeli jo je sam sestavil, ali tudi prepisal, ne vem; to pa je gotovo, da jo je v knjigo vpisal še le po letu 1727., zakaj sledi za prepisom resnične po njem vložene pritožbe do mestnega sodnika višnjškega »sub dato Pfarrhoff Weyxelburg den 15. Julij 1727. — Meines Ehren-veft(en) h(ern) dienftwill(iger) Joh. Difmas Flo-ri(ianzhizh) als Statpfarrer zu W(e)y(x)lburg.

Na listku je zapisano:

»Ich, Johann Kasteliz, perhhefhem, de me je ranke Ferlait kladnzo, zheule, inu eno telleteno fhenkon, inu po merneka ufhenize na lafsu dote oblubel«.

Fórmula juramenti de indicenda veritate.

Jeft N. N. Perhhefhem Bogu ozhetu, Bogu finu, Inu Bogu Svetomo Ducho, te nar Svettefhe, naifdelene Bosje Trojze, inu oblubem ta pravo zifto refniza povedat od tega vfsega, od kateriga jeft Bodem vprařhan, kar (Eg) provda, fa katera fem poklizan, Sadene, inu de nozhem if nobene briařnofte, fourařtva, nida, Strahu, dobizka, alle darū, ja fa nobene druge rezhi vollo, na vfsem fvetu, kar bi zloveřka pamet inu modruřt se mogla smiflite refniza fataite, alli famouzhate. Kakor meni Gofpud Buch pomagai, ta vfroku Ifvolena bref ma-defha fpozhetā Diviza inu matti bořja Maria, vfse Bořje Svetnike, inu ta S. Bořje Evangelium. Amen. (haec vltima particula addit, qđo juramentū fit tactif SS. Evangelijs).

Poleg tega vzorca prisege za potrjenje resnice je še več drugih v rokopisu, ker pa niso mnogo drugačni, smo objavili le tega, ki je najbolj obširen.

K. Črnologar.

Hadrijan. Hadrijan, rimski cesar, je razumel matematiko, zvezdoznanstvo, pesništvo, filozofijo, zdravilstvo. Bil je tudi izvrsten podobar. Spomin je imel jako dober. Vedel je imena krajev in rek, koder je hodil, celó imena vseh vojakov vojne svoje. Pesmi je zlagal latinski in grški. Še na smrtni postelji je zložil duši svoji za odhodnjo to-le pesmico:

Animula, vagula, blandula,
Hospes comesque corporis,
Quae nunc abibis in loca
Pallidula, rigida, nudula,
Nec, ut soles, dabis jocos.¹⁾ Fr. M.

Narodno blago.

Nekaj redkejših besedij iz Poljan pri Ribnici.

(Zapisal Ivan Zupanec.)

- Plužnja = kolica, voziček pri plugu.
Prēlica = lopatica za pletev.
Vot'ka = lopatica pri plugu.
Ostrnica = drog z roglji od vej, na katerem se suši detelja.
Črtalo = grablje z dvema zobovoma za sajenje turřice.
Grabljšče = držalo pri grabljah.
Lunek = žrebelj, ki drži kolo na osi (pri vozu).
Usekalnik = za otrnitev goreče sveče.
Kósje = držalo pri kosi.
Platišče = obod pri kolesu (leseni).
Ušesnik = orodje za vrtanje ušes pri škafih.
Pajdižen, fajdižen = priljuden, zgovoren.
Vtornik = orodje, s katerim se naredi »graben« za dno pri škafih.
Natezalnik = orodje za natezjanje obrocev.
Zabadava = zastonj.
Črnovica = črna lisa (od udarca).
Pilek = spodnji zamašek pri sodu (čep).
Osušno = jako suho.
Členkati = klepetati.
Členkalo = klepetec, klepetulja.
Presno maslo = surovo maslo.
Čebuljek = čebulja za seme.
Lukek = drobnjak.
Valjenec = Blech.
Kozulja = Dolde.
Dragoletnik = človek, ki hoče imeti preplačano vsako reč.
Vrzelica = freier, leerer Zwischenraum.
Pritiskanec, pritiskovec = tepkovec, jabolčnik (pijača iz tepek ali jabolč).
Pasanke = otrobi.
Petroljevec = sod, v katerem je bil petrolej, pa tudi sod te velikosti.
Dojužnik = predjužnik (malo kosilo pred poldnem).
Živa seč = živa meja, živ plot.
Lakotnik = lij (skozi kateri teče vino v sod).
Sanjalo = malo ali nič misleči človek.

¹⁾ Duřica, nestalna, dobrikova, gostja in spremljevalka telesa, ki pojdeš sedaj v temno, mrzle, puste kraje, ter se ne bodeš, kakor si vajena, řalila.